

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	160 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei	
Pe jumătate de an	80 "			
Pe un pătrar de an	40 "			
Un număr	3 Lei.			
Pentru străinătate pe un an		260 Lei.		

Sf. Sinod și învățământul religios.

O comisiune, alcătuită din I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, PP. SS. LL. Episcopul Lucian al Romanului și Arhiercul-vicar episcopesc Andrei dela Oradea, a depus în ședința Sf. Sinod din 19 Noembrie a. c. următorul referat în privința învățământului religios în școlile secundare:

Religia a fost și este în istoria popoarelor factorul tuturor preocupărilor de ordin sufleteș; de aceea școala a înțeles din cele mai vechi timpuri să-și completeze programa de învățământ cu religia, care interesează în măsura cea mai mare viața obștească. Piedestalul pe care a fost ridicat cu timpul învățământul religios în cadrul învățământului obligator de stat, e dovada importanței pe care toți îndrumătorii de școală au recunoscut-o religiei.

Religia nu poate lipsi dintre cunoștințele generale ce se predau în școală cu scopul de a da o concepție de viață viitorilor cetățeni, pentru că nici o știință nu poate inocula viitorului cetățean: simțul de datorie, jertfirea de sine și virtutea iubirii aproapelui — fără de care o societate nu poate exista — în măsura în care o face religia, care nefiind supusă fluctuațiilor omenești, are caracterul dumnezeesc al veșniciei. Religia nu ascute numai inteligența, ci activează sentimentul și voința, făurind caractere cu facultăți sufletești armonice.

Religia creștină, în special, e cea mai subtilă filosofie aplicată la viață. Învățământul religiei creștine imbină instrucțiunea cu educația, având ca pildă neîntrecută pe dumnezeescul educator: Christos. De aceea toți pedagogii re-

formatori, cari au recunoscut că școala pe lângă instrucțiune e datoare să facă educație, au admis religia ca cel mai operant factor educator.

Biserica creștină are datoria, impusă de dumnezeescul ei întemeietor, de a învăța pe credincioșii săi adevărul divin, dela leagăn până la mormânt. În timpul vieții omenești intră și copilăria, timpul cel mai priincinos pentru îndrumarea vieții. Tineretul școlar nu poate fi sustras, fără mari pierderi morale, dela învățământul religios sistematic organizat, precum se predă azi în școlile secundare.

Învățământul religios își are și el trecutul său, în decursul căruia s'au cristalizat anumite metode de predare, un program de învățământ, ținând seamă de preceptele generate pedagogice și psihologice ale tineretului. Reducerea actualelor ore de religie face imposibilă predarea sistematică a tuturor cunoștințelor ce formează complexul învățământului religios, iar suprimarea orelor de religie în cursul superior de liceu însemnează a nu ținea seamă de evoluția tinerescă a tineretului și a-l lăsa fără răspuns pe-lămuritor, tocmai în epoca aceea, când sufletul său începe a fi preocupat de rostul său în lume și raportul său cu lumea și Creatorul ei.

Ca orice reformă, așa și reforma învățământului secundar proiectată de ancheta ministerului instrucțiunii, trebuie să aibă în vedere individualitatea poporului căruia i se adresează precum și necesitățile sociale ale epocii. Ori reforma proiectată, cu reducerea respectiva și suprimarea învățământului religios din școlile secundare, nu corespunde nici caracterului adânc religios al poporului românesc, nici necesității

sociale de a asana cu toate mijloacele operante criza morală din epoca noastră.

Din toate aceste considerațiuni Sf. Sinod consideră reforma proiectată relativ la reducerea orelor de religie în învățământul secundar ca o știrbire a drepturilor câștigate ale bisericii în învățământul de stat și ca o primejduire a educației creștinești a viitorilor cetățeni, și va lupta cu toate armele legale împotriva înfăptuirii acelei reforme.

În consecință, Sf. Sinod roagă pe dl. ministru al instrucțiunii, ca la redactarea definitivă a proiectului de lege pentru reforma învățământului religios, să aibă în vedere motivele invocate mai sus, menținând în programa învățământului secundar câte două ore pe săptămână în fiecare clasă, pentru studiul religiunii, iar între materiile de învățământ, religiei să i se dea locul de frunte.

Mai departe, să se asigure bisericii drepturile de până aci în privința pregătirii și numirii profesorilor de religie, precum și asupra aprobării manualelor de religie și a programei pentru învățământul religios.

Sfintirea bisericilor din Foeni și Șoșdea.

(Continuare).

Dela Foeni P. S. Sa cu suita s'a re'tors spre Timișoara, de unde pornind de nou la drum către amiazi a ajuns la Gătaia, în gara căreia e întâmpinat de primpretorele Petru Baba, protopresbiterul Ioan Geția, parohul locului și popor. După bineventare și după răspunsul P. S. Sale harnicul primpretor conduce oaspeții la casa D-Sale, dând un prânz festiv în onoarea lor.

Cu trenul de după masă sosim la Șoșdea, o comună tot în apropierea unei granițe nefirești, a cărei locuitori nu prea abundează în averi și din venitul lor modest au dat dovadă de ceea ce sunt capabili credincioșii unei parohii, dacă au voință și conducători harnici.

La gară P. S. Sa e întâmpinat de Dl. D. Schwarz notarul comunei cu o cuvântare însuflețită, căreia îi urmează răspunsul potrivit din partea P. S. Sale. Până la biserică suntem însoțiți de călăreți, voinici tineri, nădejdea de azi și de mâne a neamului românesc.

Înainte frumoasei biserici de nou zidită, — care prin construcția ei măreață și prin sunetul clopotelor pare că vestea tuturor reînvierea unui neam robit de secolii, — P. S. Sa e așteptat de preoți înbrăcați în ornate frumoase, de dieci și de tot poporul din Șoșdea condus de harnicul preot P. Bohariu.

În biserică se face rugăciunea de mulțumită după care parohul locului în cuvinte alese salută pe P. S. Sa, care mulțumește atât preotului cât și poporului pentru impozanta primire.

Mâne-zi s'a efectuat sfintirea bisericii prin P. S. Sa asistat de protopresbiterul Ioan Geția, asesorul consistorial Romul G. Ancușa, profesorul Filip Pop, parohul Petru Bohariu, diacoul episcopesc Teodor Roșca și încă patru preoți din jur. La grandioasa liturghie responsoriile au fost executate de corul din loc, iar P. S. Sa a rostit o frumoasă și bine reușită cuvântare, în care laudă pe credincioșii acestei comune, cărora le-a reușit să zidească cea mai frumoasă biserică din jur, care se poate numi cu drept cuvânt una dintre cele mai alese biserici din dieceză. Pentru ca această biserică să fie vie P. S. Sa sfătuește pe credincioși a asculta de păstorii lor sufletești, cari la rândul lor să fie la culmea chemării.

După sfintire s'a dat un banchet festiv, la care au luat parte o mulțime de oaspeți din comună și jur, ba chiar și din Timișoara.

Și aici ca și în Foeni cu o ploaie mănoasă se sfârșește serbarea.

De remarcat avem la aceste sfintiri de biserică, harnicia și deosebita trudă ce și-au dat-o parohii Nicolae Popa din Foeni și Petru Bohariu din Șoșdea, cari și-au împlinit visul cu ochii văzându-și — idealul lor — biserica sfântită prin arhiereu.

Preoții în năzuința lor nesmintit au fost sprijiniți de factorii conducători ai administrației românești, cari, dacă au bunăvoință, pot face mult. La Foeni fără alt ajutor extern credincioșii din propriile lor puteri îngrădesc, repară și pictează biserica, ridică un monument falnic eroilor, în timp relativ scurt, grație sprijinului însuflețitului primpretor Ioan Mezin și al notarului Alexandru Lighezan.

La Șoșdea numai în urma ajutorului dat de fostul prefect Dr. Iuliu Coste, în urma spri-

jinului incontestabil al D-lui primpretor Valer Boleanțu, care s'a distins în repetite rânduri ca bun creștin și exemplul D-Sale poate fi imitat de toți primpretorii României-Mari, apoi a vrednicului său succesori Petru Baba și a notarului comunal, s'au însuflețit credincioșii ca din puștinul lor să producă un lucru mare o biserică grandioasă, care a fost, este și va fi stâlpul cardinal al mult oropsitului nostru neam și care va vesti posterității simțul de jertfă și împlinirea datoriei generației de azi.

(Sfârșit).

Pr. F. P.

Sfântul Sinod.

Sfântul Sinod a fost convocat în sesiune extraordinară pe ziua de 16 Noemvrie a. c., I. P. S. Sa Patriarhul Miron a deschis ședința în prezența d-lui V. Goldiș ministrul cultelor și artelor.

După îndeplinirea formalităților obicinuite, I. P. S. Sa Patriarhul, a arătat scopul convocării Sf. Sinod în sesiune extraordinară. I. P. S. Sa crede că modul cum se alcătuiește noua lege a învățământului secundar, tinde la excluderea religiei din învățământ, ceea ce ar fi un pericol național. În adevăr, biserica pentru noi, nu a fost numai locaș de reculegere sufletească, ci mai presus de toate, a păstrat neatinsă ființa noastră etnică. Ca atare menținerea învățământului religios în școlile secundare este și o necesitate de ordin politic-național.

Această chestiune urmează să fie discutată și în ședințele următoare.

În ședința II. s'au împărțit comisiunilor actele intrate, apoi, Sf. Sinod s'a ocupat de o cerere a ministerului de culte și arte, prin care se cere instituirea unei anchete în eparhia Buzăului, întrucât un număr de parlamentari au adresat o reclamațiune împotriva P. S. S. Episcopului Ghenadie. I. P. S. Sa Patriarhul a arătat că nimeni afară de Sf. Sinod nu poate ancheta pe un episcop, și ca atare orice reclamațiune trebuie adresată acestei instituțiuni. Deoarece ministerul nu a trimes textul reclamațiunii, chestiunea a rămas în suspens.

În ședința III. I. P. S. S. Patriarhul Miron a prezentat pe r. Al. Constantinescu, care în toate ocaziile a adus reale servicii bisericeii. Apoi I. P. S. S. Arhiepiscopul Gurie a prezentat raportul în chestiunea bugetului „Institutului Biblic”, I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului a spus, că speranțele pe care și le-a pus în acest institut sunt departe de a putea fi realizate, căci aștepta dela „Institutul Biblic” o editare a literaturii patriotice, apologetice, omiletice și catihetice.

A mai vorbit P. S. S. Episcopul Vartolomeiu, carele a expus mijloacele prin care literatura biblică ar putea fi răspândită în masele populare și P. S. S. Arhiepiscopul

Tit. Simedrea, carele a propus să se înființeze, în Capitală, o librărie cu toate cărțile teologice și a evidențiat greutățile pe care le întâmpină „Institutul Biblic” în misiunea sa, lipsit de mijloace materiale și de posibilitățile de a se desvolta.

Luând cuvântul I. P. S. S. Patriarhul Miron a arătat greutățile prin care trece această instituție de cultură bisericească.

Membrii Sinodului au aprobat apoi bugetul institutului care se cifrează cu suma de două milioane, precum și înființarea unei librării teologice.

S'a aprobat apoi bugetul de 1 milion 200 mii lei al revistei „Biserica Ortodoxă”.

Studentii teologi la alte facultăți.

Luându-se în discuție cererea studenților teologi de a li se permite înscrierea și la alte facultăți, — P. S. S. Episcopul Vartolomeiu a prezentat referatul său asupra acestei chestiuni.

Înaltul prelat propune ca studenții teologi, cari vor să dea bacalaureatul să fie liberi dar să restituie statului cheltuielile făcute cu întreținerea lor în seminarii sau în facultatea de teologie. În cazul când aceștia se vor face preoți, să li se restituie suma după 3 ani de preoție.

De această părere a fost și P. S. S. Arhiepiscopul nostru Filaret Musta.

P. S. S. Arhiepiscopul Tit. Simedrea spune, că de douăzeci de ani Sinodul este sesizat în fie care sesiune de aceeași cerere a studenților.

Motivele pe care le învoacă studenții au rădăcini adânci. Să se cerceteze cum se zidesc sufletele în seminarii, căci acolo trebuie să se creieze un mediu de vocație, pentru că piedicile pe care le vom pune studenților sunt inutile.

Sinodul hotărăște apoi, ca chestiunea aceasta să se discute într'o ședință viitoare.

În ședința IV. s'a pus din nou în discuție chestiunea admiterei studenților teologi la alte facultăți. S'a hotărât luarea acestei chestiuni dela ordinea zilei rămânând să fie soluționată prin reforma învățământului teologic.

Luându-se în discuție chestiunea parohiilor, care prin noua lege administrativă au trecut în alte eparhii, s'a decis ca ea să fie discutată în Congresul național bisericesc. Până atunci eparhiile vor putea ajunge la o înțelegere.

S'a aprobat înființarea a câte o mănăstire de călugări în eparhiile Clujului și Bucovinei.

După ce s'a discutat chestiunea salarizării arhierilor-vicari, Sf. Sinod a luat în desbatere referatul privitor la învățământul religios în școlile secundare primind propunerea comisiunii.

În ședința V. Sf. Sinod a discutat chestiunea regulamentului de procedură și disciplină bisericească pe care l-a votat în sesiunea trecută și pe care l-a înmănat Ministerului Cultelor spre a fi promulgat de M. S. Regele.

Ministerul Cultelor a introdus unele modificări și d-l ministru V. Goldiș a prezentat Sfântului Sinod regulamentul spre a fi votate aceste modificări.

Ministerul Cultelor susține ca în biserică, controlul să fie executat de organele sale. Ministerul să facă anchetele, să dea în judecată și să stea în instanță.

Membrii Sf. Sinod au fost categoric contra acestor propuneri, întrucât se atinge principiul autonomiei bisericii, instituit prin noua lege de organizare bisericească. Atât prin aceasta lege cât și prin expunerea de motive a fostului ministru al cultelor, reese clar, că biserica își are organele ei proprii pentru controlul juridic în biserică.

Regulamentul va fi trimis din nou d-lui ministru al cultelor, spre a fi promulgat, în spiritul legii în care a fost întocmit de Sf. Sinod.

În ședința V-a s'au ocupat de cazul P. S. S. Episcopul Gheneade de la Buzău. Ministerul Cultelor a înaintat dosarul din chestiune, și astfel Sf. Sinod a numit o comisiune care să cerceteze dosarul și să facă anchetă asupra capetelor de acuzare.

Ordinea de zi fiind epuizată, d-l ministru V. Goldiș a citit mesajul de închidere al sesiunii.



Împărăția lui Dumnezeu.

De: Preotul Romulus Novacovicu.

(Continuare)

Această învățătură despre căință o găsim talmăcită mai în toate cărțile noastre bisericești. În cât din toate aceste mărturii strălucite, noi trebuie să deprindem încheerea firească, că Biserica noastră pune „pocăința spre mântuire“, spre cucerirea vieții spirituale și pentru înstăpânirea împărăției lui Dumnezeu în lume.

Prin aceste mărturii, vom spulbera grava învinuire, ce ni se aduce, că ne-am fi închis între zidurile formalismului ucigător de suflete și că prin urmare, noi slujitorii Bisericii ortodoxe, ne-am fi petrificat în formele inflexibile ale cultului divin.

Ci noi trebuie să accentuăm, din capul locului, că din toate cărțile noastre bisericești și din toate orânduiri noastre practice transpiră duhul unei atmosfere superioare morale. Nu ne putem extinde la acest loc asupra tuturor acestor cărți și orânduiri, dar chiar și din probele, pe care le vom aduce din Triod, noi trebuie să sorbim convingerea nestrămutată, că Biserica noastră de fapt este o Biserică vie, activă, militantă și că numai dela noi depinde, ca duhul sublim concretizat în toate aceste cărți și orânduiri să-l evidențiem, încetățenindu-l în inimile credincioșilor noștri.

Căci Biserica noastră lucrează, fără doar și poate, pentru întremarea împărăției lui Dumnezeu în toate manifestările vieții noastre private și publice.

Cei ce ne acuză, fără ea mai întâiu să-și fi dat osteneala de a ne cunoaște, uită sublima învățătură despre taina căinții, acea învățătură, care se concretizează în toate cântările și rugăciunile noastre bisericești. — Ci noi trebuie să mărturisim, din toata inima și din tot sufletul, că am rămas deadreptul uimiți de plasticitatea sculpturală, de muzicalitatea și de poezia imaginilor, care sintetizează, în chip cu totul strălăcit, marea învățătură despre taina căinții.

Cu durere în suflet trebuie să accentuăm însă, că cei mai mulți intelectuali ai neamului nostru numai la auzul cuvântului de „Triod“ devin apatici și sceptici, închizându-și astfel pentru totdeauna sufletele în fața nemuritoarelor frumuseți arhacie ale limbii noastre bisericești. — Ci noi îndrăznim să afirmăm, că literații noștri ar purcede cu mai multă înțelepciune, dacă, în loc de a se vorbi curenților literare ultramoderne, ca, cubismului, secesionismului, futurismului, etc., ar gusta farmecul arhaic al limbii bisericești, adăpându-și sufletul la izvorul pururea virgin și răcoritor al perfecției artistice.

În probele pe care le aducem, vom putea admira grija deosebită a Bisericii noastre, pentru ca să ne renaștem sufletește, atingând idealul perfecției morale în împărăția lui Dumnezeu. Căci această Biserică ne învață, că fără căință nu există renaștere. Această căință cuprinde însă rugăciunea, postul, umilința, frângerea și zdrobirea inimii, lacrimile, îndreptarea și stălpările de fapte bune. Să sorbim acum soarca înviorătoare a acestei învățături despre căință și să cuprindem adevărul, că numai prin ea ne putem face intrarea triumfală în împărăția lui Dumnezeu.

„Nu mă lepăda, Mântuitorul meu, pe mine cel cuprins cu lenea păcatului; ridică-mi gândul meu spre pocăință și lucrător iscusit viei tale mă arată; dăruindu-mi plata ceasului celui de al unsprezecelea și mare milă“; greșit-am ție, Mântuitorule, ca fiul cel rătăcit, primește-mă pe mine cel ce mă pocăesc . . . ; strig cătră tine, . . . , cu glasul vameșului, curățește-mă ca pe acela . . . ; curățește inima mea,

făcând-o locaş Duhului tău celui sfânt; ; ca valorile mărei s'au ridicat asupra mea fără-delegile mele, ca o corabie în lucru eu însumi mă înviforesc prin multe greşale; ci la limanul cel lin îndreptându-mă, Doamne, prin pocăinţă şi mă mântuieşte; Viforul patimilor mă tulbură şi greutatea fărădelegilor mă cufundă; dă-mi mână de ajutor şi la lumina umilinţii mă ridică, ; Adună gândul meu cel risipit, Doamne, şi inima cea înţelenită curăţeşte-o; dă-mi pocăinţă ca lui Petru, ca vameşului suspinare şi ca păătoasei lacrimi; Până când petreci în păcate, suflet al meu, până când pui îndelungarea pocăinţii? Vieţuind pe pământ, suflete al meu, pocăeşte-te, că ţărâna în mormânt nu laudă, nici de păcate se curăţă; Având, suflete al meu datornic: pocăinţa, apropie-te lăcrămând şi cu suspinuri strigă către doctorul sufletelor şi al trupurilor: desleagă-mă, iubitorule de oameni, din greşalele mele, numără-mă împreună cu păătoasa, cu tâlharul şi cu vameşul; . . . Pocăinţii vameşului n'am râvnit lacrămile păătoasei nu mi-am agonisit, că nu mă pot pricepe pentru împietrirea mea de o îndreptare ca aceasta Dă-mi lacrimi, Dumnezeule, ca oricând păătoasei şi mă învredniceşte a uda picioarele tale, care m'au întors din calea rătăcirii; ca să-ţi aduc ţie nuri cu bună mireasmă, vieată curată câştigată prin pocăinţă; ca să aud şi eu doritul Tău glas, cre-di-nţa ta te-a mântuit, mergi în pace!

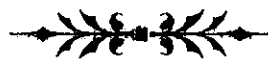
Omorând prin înfrânare chipurile şi mişcările patimilor cele ca focul arzătoare, Mucenicii lui Christos, au luat dar a goni boalele celor bolnavi şi a face minuni, vieţuind şi după sfârşit (Triodiu, şezendele Octoihului, pag. 775, 782, 783, 789, 790, 816, 822, 827).

Fariseul de mărirea deşartă biruindu-se, iar vameşul cu pocăinţă plecându-se, a venit la Tine însuţi Stăpâne. Ci acela lăudându-se s'a lipsit de bunătăţi; iar acesta negrăind, s'a învrednicit darurilor! În aceste suspinuri întăreşte-mă, Christoase Dumnezeule, ca un iubitor de oameni Uşile pocăinţii deschide-mi mie, dătătorule de vieată; că mânecă duhul meu la Biserica Ta cea sfântă, . . . (Dumineca Vameşului şi a Fariseului, pag. 1, 3).

În ţară nepăătoasă şi plină de vieată m'am încredinţat, şi semănând păcatul, cu seceră am

secerat spicele lefievirii, şi în loc de snopi, am grămădit şirele faptelor mele, pe care le-am şi asternut, nu în aria pocăinţii. Ci te rog pe tine, preavecinicul, lucrătorul nostru Dumnezeu, vântură pleava lucrărilor mele cu vântul milostivirii tale, şi adună grâu, ertarea sufletului meu; încuindu-mă în jitniţa ta cea cerească, şi mă mântueşte.

(Urmează.)



Ciclul de conferinţe aranjat de „Cercul didactic” din Caransebeş.

Dela începutul dăinuirii vieţii noastre naţionale independente „Cercul didactic” din Caransebeş, constiu de datorinţele sale, în tot anul a aranjat pe timpul de iarnă câte un ciclu de conferinţe cu deosebite subiecte, dar cu un scop bine determinat: *deşteptarea interesului în pături cât mai largi faţă de diferitele noastre probleme culturale şi întărirea sentimentului patriotic-naţional.*

Un ajutor puternic a primit „Cercul didactic” la achitarea angajamentului său prin concursul dat de „Extensiunea Universitară din Cluj”.

Anul trecut d-nii prof. univ. din Cluj prin un număr frumos de conferinţe ni-au arătat, că de ce e capabil un suflet mare, o minte luminată şi mai presus de toate o inimă pătrunsă de adevărata iubire românească. Conduşi de dorul de-a împrăştia căldura inimei şi lumina înţelepciunii lor în masele largi ale diferitelor pături sociale române din oraşele şi satele Ardealului şi Bănăţului, n'au cruţat oboseală, muncă şi jertfe materiale. Rezultatul obţinut de domiile lor a întrecut orişice aşteptare. Dovadă: azi nu există Român de bine şi doritor de cultură şi propăşire, care auzindu-le conferinţele, să nu dorească a-i mai auzi.

În anul acesta ciclul conferinţelor s'a început la 29 Noembrie, ora 6 p. m. de d-l Victor Stanciu, prof. univ. în Cluj şi organizatorul şcolii româneşti din Ardeal la începutul erei româneşti cu conferinţa „*Naşterea mineralelor în România*”.

D-Sa într'o limbă frumoasă şi ajutat de darul unei expuneri clare şi atrăgătoare a arătat cum s'au produs, respective prin ce mijloace s'au făcut accesibile exploatarea mineralele din ţara noastră. A înşirat provenienţa mineralelor celor mai însemnate dela noi; a vorbit despre importanţa lor în viaţa noastră economică-naţională şi a arătat concepţia dominantă în anumite timpuri despre valoarea diferitelor minerale. Şi aşa a atras atenţia numerosului public auditor nu numai asupra părţii ştiinţifice şi însămnătăţii economice a mineralelor noastre, ci arătând bogăţia, importanţa şi necesitatea lor în dezvoltarea, propăşirea şi conservarea

noastră etnică, i-a succes să întărească și mai mult sentimentul de odorare față de pământul scump al patriei noastre.

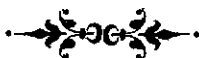
Luni, în 6 Decembrie, la ora 6 p. m. va conferința d-l Teodor Capidan, prof. univ. din Cluj despre „Românii din peninsula balcanică“.

Toate conferințele acestea se țin în sala festivă a liceului de stat „Traian Doda“.

Având în vedere scopul nobil și altruist al „Cercului didactic“, și având în vedere munca și jertfa materială depusă la aranjarea acestor conferințe, toți Românii de bine sunt nu numai invitați, dar sunt și obligați moralicește a aprecia toate acestea printr-o participare în numărul cel mai mare posibil.

Se atrage îndeoseci atenție asupra însemnatății și importanței conferințelor acestora d-lor preoți, învă. și cărturari din jurul Caransebeșului.

D. S.



Comemorarea marelui arhiepiscop și mitropolit Andreiu.

Ca în toți anii, Societatea de lectură „Ioan Popasu“ a studenților dela Institutul nostru teologic diecezan a sărbătorit Marți, în 30 Nov. a. c. (ziua sf. Andreiu), amintirea marelui arhiepiscop și mitropolit Andreiu Șaguna.

Sărbarea s'a început cu oficierea unui parastas în biserica catedrală, săvârșit de cătră P. O. D. protopresb. și asesor cons. Romul G. Ancușa, cu asistența preoților Filip Pop și Petru Bancea și a diaconului episcopesc Teodor Roșca. Răspunsurile le-a dat corul studenților dela Institutul teologic, sub conducerea clericului A. Bocșianu. De față erau: P. S. Sa Arhiepiscopul Filaret, asesorii și funcționarii consistoriali, profesorii și studenții dela Institutul teologic și mai mulți fruntași ai vieții noastre bisericești.

După parastas întreaga asistență a trecut la Institutul teologic, unde a avut loc ședința festivă a societății de lectură. Cuvântul de deschidere l-a rostit d-l prof. Dimitrie Popescu, președintele societății, carele a arătat necesitatea de a sărbători memoria marilor bărbați ai neamului, între cari fericitul mitropolit Andreiu ocupă un loc dintre cele mai de frunte. Disertația clericului de curs. III C. Puticiu, v.-președintele societății, a fost bine întocmită, căci a reușit să scoată în relief cele două calități: *muncă nepregetată și spiritul organizator* ale celui

ce a fost „Moisi“ al neamului românesc. Clericii I. Fărășan și Gh. Garoiu au declamat cu succes doua poezii ocazionale, iar corul societății, sub conducerea clericului A. Bocșianu, s'a prezentat bine disciplinat și s'a distins cu executarea celor trei piese corale.

După cuvintele de mulțumire ale președintelui societății, a luat cuvântul P. S. Sa Arhiepiscopul Filaret, carele a îndemnat pe cei prezenți ca prin fapte să cinstească memoria nemuritorului Șaguna, urmându-i exemplul și muncind pentru binele bisericii și al neamului.

Rap.

ȘTIRI

Intoarcerea M. S. Reginei. Chemată grabnic în țară printr'o telegramă a președintelui de consiliu, dl. gen. Averescu, M. S. Regina s'a îmbarcat Miercuria trecută și Vineri acum, în 3 Decembrie a. c., a sosit în țară.

Ziua de 1 Decembrie, este ziua cea mare pentru Românii din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, căci în această zi în cetatea lui Mihai Viteazul s'au sfărâmat lanțurile sclăviei de veacuri și s'au sfărâmat hotarele despărțitoare de frați. Ca în toți anii, am prăznuit cu sfințenie această zi măreață din viața neamului nostru, îndreptându-ne privirile spre cel Atotputernic care ne-a hărăzit această bucurie.

În Caransebeș sărbătoarea s'a desfășurat cu o deosebită solemnitate. La ora 10 a. m. s'a celebrat doxologia în biserica catedrală, la care au asistat reprezentanții tuturor autorităților bisericești, militare și civile, apoi elevii dela toate școlile, etc.

Dela biserică întreaga asistență a mers la liceu, unde a avut loc un festival, aranjat de cătră toate școlile. Cuvântul festiv l-a rostit dl. prof. I. Vuia. Seara, în frunte cu muzica militară, a avut loc un conduct cu torțe.

Decorație binemerită. Veteranul învățător pensionar și fost senator în primul parlament al României-Mari, dl. Ioan Marcu din Bocșa-montană a fost decorat cu „Răsplata muncii pentru biserică“ cl. I.

Din acest prilej, în ziua de 28 Nov. a. c., reprezentanții tuturor autorităților din Bocșa-montană, în frunte cu P. O. D. protopresbiter M. Gaspar, apoi toate societățile culturale și fostii săi elevi au aranjat o frumoasă sărbare, în cadrele căreia au sărbătorit pe însuleșitul dascăl confesional de pe vremuri, carele întreaga sa viață a fost un fiu credincios al bisericii și al neamului nostru.

Sincere felicitări!

Repausul Duminecal. Continuând asociațiile funcționarilor comerciali din diferite localități să facă reclamațiuni Ministerului Muncii, că patronii de magazine nu respectă legea repausului duminical, Ministerul de Interne cu ordinul său Nr. 22444 A. ex 1926 a dispus, ca Prefecturile să ia măsuri pentru stricta respectare a legii repausului duminical.

Rabindranath Tagore, ilustrul poet indian, săptămâna trecută a venit în România, ca să cunoască și această țară și timp de două zile a fost oaspele capitalei.

Intrebat asupra impresiunilor sale din Europa, distinsul oaspe a comunicat, că a găsit în Europa orientală o apropiere mult mai mare de părerile sale, decât în Europa apuseană. A spus apoi, că Europa este greșită în concepțiile sale despre adevăr și numai dă târcoale adevărului, dar nu caută rădăcina lucrurilor. Spiritul european e greșit. Revoluția ideologică ce și-a făcut apariția în Europa n'are efectul salutar, din cauză că Europa în loc să caute să afle rădăcina unui rău, omoară pe vestitorii altor idealuri. De aceea spiritul acesta se întoarce întru sa însuș.

O sărbătoare. Profesorii colegi și foștii elevi ai d-lui Ștefan Velovan, fost pe vremuri profesor și director la Institutul nostru pedagogic diecezan, iar acum mai în urmă fost profesor la școala normală din Craiova, au luat inițiativa de a sărbători pe acest eminent pedagog și vrednic luminător al tinereții care a jefit o viață întreagă pentru luminarea neamului nostru și care în anul acesta a trecut la pensie pentru limită de vârstă.

Data serbării este fixată pe ziua de 5 Dec. a. c., la Craiova, iar programul se va desfășura în localul școlii, unde cel sărbătorit a închinat culturii naționale puterile cele mai bune ale vieții sale.

Din Caransebeș, vor participa la această frumoasă sărbătoare mai mulți delegați: din partea Consistorului diecezan asesorul-ref. cons. și directorul liceului Ioan Penția, din partea Institutului teologic diecezan directorul Dr. Petru Barbu și profesorul Dim. Popescu și o delegație din partea corpului didactic dela celelalte școli.

Sfințirea bisericii din Nicolinț. Duminecă, la 28 Noembrie 1926, din încredințarea P. S. Sale pâr. Episcop Iosif, s'a sfințit biserica renovată din comuna Nicolinț, protopresbiteratul Biserica-Albă, prin delegatul episcopesc, protopresbiterul tractual Alexandru Munteanu cu solemnitatea cuvenită.

Predica înălțătoare și plină de învățăminte alese, a mișcat poporul din această comună până la lacrimi. Deși nu este obiceiul prin biserici, poporul totuși l-a ovaționat pe vorbitor, cu o mișcare spontană, și ca o

manifestare de recunoștință pentru delegatul episcopesc.

În ziua de 5 Dec. se va face și alegerea de preot pentru această comună, unde postul al 2-lea preotesc se va îndeplini — cum se crede, cu un tiner de mare speranță.

Toate, câte le faceți, spre laudă și mărirea lui Dumnezeu să le faceți!

(Rap.)

Edison și nemurirea. Toma Edison, marele inventator, care înainte cu 16 ani declarase într'un senzațional interview, că nu crede în nemurirea sufletului și în viața după moarte, acum a făcut, unui raportor dela ziarul Forum, o declarație tocmai contrară. Din toate faptele științificește vădite, zice Edison, trebuie să tragem încheerea că există un „dincolo“ în sensul teologiei. Este dovedit că materia nu poate fi distrusă, și este un lucru potrivit minții sănătoase, a admite că puterile spirituale ar putea fi distruse. Edison consideră pe Christos ca pe cea mai înaltă personalitate în istoria omenirii și crede, că marii fondatori de religii au înrâurit destinul geniului omenesc mai intensiv decât toți bărbații de stat și decât toți învățații.

Urmărirea predicatorilor sectari neautorizați. Ministerul Cultelor și Artelor a sesizat Ministerul de Interne, că deși a reglementat în parte propaganda baptistă prin aceea, că a ordonat că persoane fără autorizație dela Culte să nu poată predica, iar predicatorii baptiști autorizați au voie să predice numai în anumite locuri, totuș, numitul departament a fost informat, că sunt cazuri când predicatorii autorizați ai baptiștilor trec marginele autorizațiilor ce li se dau, predicând și în localități, unde nu li s'a dat voie, iar unii neavând nici autorizațiile necesare, se improvizează în predicatorii baptiști. Ministerul de Interne cunoscând că propaganda baptistă constituie o primejdie mai ales pentru populațiunea, care se găsește în condițiuni culturale foarte scăzute și astfel ușor de dus în rătăcire, a invitat prefecturile județene să dea ordin autorităților subalterne, ca să împiedice circularea acestor predicatorii sectari ambulanzii.

Armele lor... O biserică ortodoxă, din Maramureșul nenorocit de papistășii și de evreii cutropitori, a fost distrusă de focul pus de mâni criminale. Era biserica unei comune fruntașe, Vereșmort, revenită nu de mult la ortodoxie. Din cercetările și procesele verbale luate de autorități la fața locului, reese — raportează o foaie din Oradea — că focul în adevăr a fost pus de năimiții celor ce au interesul de a pune piedici mișcării de revenire la ortodoxie a fraților maramureșeni. Cu astfel de arme însă ținta nu se va atinge.

(„Telegr. Rom“).

Au apărut cele mai răspândite și mai populare Colinde, Cântece de stea, Cântece de ale Irozilor ediția 7-a îmbogățită de N. Gh. Velcu, învățator pensionat.

Faptul, că colindele au apărut deja în a 7-a

ediție, e dovadă suficientă de valoarea cărții. Se poate procura la Bibliotecă diecezană din Caransebeș.

Inaugurarea monumentului eroilor din Căvărăn s'a făcut la sărbătoarea ss. arhang. Mihail și Gavril în cadrul unei frumoase sărbări, la care au luat parte atât credincioșii din comună, cât și d-nii: deputatul Dr. P. Nemoian, primnotarul județean Dr. Lupea, adv. Dr. T. Lația și alții.

Actul sfințirii s'a săvârșit de cătră preoții Eftimie Lăpăduș al locului și Dimitrie Lupea din Jena.

Impresie adâncă a făcut cuvântarea păr. Eftimie Lăpăduș și a D-lui Grigorescu, dar mai ales cea a D-lui primnotar județean D. Lupea, carele din această comună a plecat în a. 1914 pe câmpul de luptă, împreună cu cei ce sunt commemorați prin acest monument.

Aplicarea legii industriale din anul 1884. Fiind sesizat Ministerul Industriei și Comerțului de organele sale de inspecție, că sunt autorități industriale, care sunt în nesiguranță asupra legilor de meserii, ce se aplică în Ardeal, acei Minister aduce la cunoștință, ca singura lege a meseriilor valabilă în Ardeal este legea art. XVII. din 1884, care se aplică de Ministerul de Industrie.

Manifestațiunile dușmănoase. În legătură cu intervențiile „Uniunii evreilor români din America”, Agenția telegrafică evreiască comunică următoarele la 20 Noemvrie:

„Nu numai evreii, -ci și bapțiștii din America s'au folosit de prilejul vizitei Reginei României pentru a cere dreptate și toleranță pentru cei oropsiți în România. Conferința anuală a societății bapțiștilor a votat un șir de rezoluții împotriva persecuțiilor bapțiștilor și evreilor din România.

Rezoluțiile de protestare au fost date tocmai în ziua când Regina Maria a fost primită cu mari onoruri în Baltimore”.

Fară comentari!

Capela Sixtină din Vatican amenințată să se prăbușească; coloanele ce susțin tavanul au crăpături adânci. Capela aceasta a fost clădită în secolul al XV-lea, conține comori de artă și e celebră prin uriașele picturi ale tavanului executate de Michel-Angelo.

MULȚUMITĂ PUBLICĂ.

Subscrisul, în numele Comitetului parohial aduc vîi mulțumirii D-lui Ioan Balogh, notar în Curtea, precum și D-lor consilieri ai comunei politice din loc, pentru darul de 9000 (nouă mii) Lei ce ne-au dat la zidirea bisericii celei noi, care e în lucrare, cerând dela milostivul D-zeu să le răsplătească această jertfă cu sănătate, viață și belșug în toate.

Fărășești, 8 Noemvrie 1926.

Nicolae Gheorghe.

Legătoria „DIECEZANA” Caransebeș

execută tot soiul de lucrări de compactorie

Leagă cărți bisericești
în mod artistic.

Specialitate în mape de birou
în piele, mătăsă, peluce, etc.

Produce ori și ce fel de
articole de galanterie.

Primește biblioteci și registre
de birou spre legare.

Clinică de păpuși

(Reparări de păpuși).